

کارکرد اجرایی بازداری پاسخ

www.ketab.ir

سرشناسه : تلخابی، محمود،
عنوان و نام پدیدآور : کارکرد اجرایی : بازداري پاسخ / تالیف محمود تلخابی ،
سحر شریعتی ، علیرضا سبقتی.
مشخصات نشر : تهران: موسسه فرهنگی و هنری شناخت و تربیت انگاره،
مشخصات ظاهری : ۲۳ ص : مصور (رنگی) :
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۹۷۳۳۶-۴-۴ : ۹۷۸-۶۰۰-۹۷۳۳۶-۲-۰
وضعیت فهرست نویسی : فیپا
موضوع : شناخت در کودکان
موضوع : Cognition in children
موضوع : بازی‌های آموزشی - راهنمای آموزشی (پیش دبستانی)
موضوع : Educational-study and teaching (preschool)
شناسه افزوده : شریعتی، سحر ، ۱۳۶۲
شناسه افزوده : سبقتی، علیرضا، ۱۳۶۴-
رده بندی کنگره : ۱۳۹۶ ت۸ ۹ش/۷۲۳ BF
رده بندی دیویی : ۱۵۵/۴۱۳
شماره کتابشناسی ملی : ۴۶۳۵۸۲۱

— موسسه ملی و بزرگداشت تربیت نگاره —

انتشارات مؤسسه فرهنگی و هنری شناخت و تربیت انگاره
عنوان : کارکرد اجرایی : بازداري پاسخ
تألیف : محمود تلخابی ، سحر شریعتی ، علیرضا سبقتی
حروف چینی و صفحه آرایی : حمیده شیخ حسنی
طراح روی جلد : مهشید شادهمهر شریف
ویراستار: لاله صحافی
نوبت چاپ : اول
شمارگان : ۱۰۰۰
بها : ۱۲۰۰۰۰ ریال
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۹۷۳۳۶-۴-۴ : ۹۷۸-۶۰۰-۹۷۳۳۶-۲-۰
مرکز پخش : بزرگراه رسالت ، بعد پل سید خندان ، پلاک ۱۲۲۸ ، واحد ۱۴

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۴	مقدمه
۶	بازی کی بگم کی نگم؟
۷	داستان لوکوموتیو
۱۲	بازی میوه من
۱۳	بازی کارتهای دوتایی
۱۴	بازی برو نرو
۱۶	بازی مجسمه
۱۷	بازی نفس عمیق
۲۰	رنگ رو بگم یا شکل رو؟ شکل رو بگم یا رنگ رو؟
۲۱	بازی شکل و عدد
۲۴	پیوست

مقدمه

یکی از توانایی‌ها و قابلیت‌های مهم شناختی در کودکان تحت عنوان کارکردهای اجرایی معرفی می‌شود. کارکردهای اجرایی مجموعه‌ای از فرآیندهای شناختی هستند که در مدیریت رفتار هدفمند، به کار گرفته می‌شود. در حقیقت کارکرد اجرایی به انسان کمک می‌کند تا رفتار را به دو شیوه تنظیم کند: شیوه اول مستلزم بکارگیری مهارت‌های فکری خاص برای انتخاب و اکتساب اهداف است؛ و شیوه دوم به دنبال راه حل برای مشکلات و مسایل باز می‌گردد. از آنجایی که کارکردهای اجرایی همانند سایر توانمندی‌ها در دوران کودکی تحول می‌یابد، آموزش کارکردهای مذکور در گسترش توانمندی‌های اجتماعی و تحصیلی نقش اساسی دارند. همچنین، با توجه به این که اساس دانش، مهارت و نگرش از دوره‌ی پیش دبستانی شکل می‌گیرند اهمیت و ضرورت آموزش این مهارت‌ها امری پذیرفته شده است. روند پیشرفت کودک در این دوره اساساً مبتنی بر فراهم کردن فرصت‌هایی برای کسب دانش، اطلاعات، مهارت تفکر، پرسشگری، اجرای پژوهش‌های ساده و شکوفایی توانایی‌های ذاتی کودکان است. بنابراین، آنچه که در برنامه ریزی برای تقویت این مهارت‌ها باید مورد توجه قرار گیرد، نوآوری و بکارگیری نگاهی متفاوت در شیوه اجرای فعالیت‌هاست. در سال‌های اولیه کودکی، مفاهیم آموزشی از طریق بازی و داستان آموزش داده می‌شوند، بنابراین، فرآیند کسب تجربه به صورت طبیعی برای کودکان اتفاق می‌افتد. وظیفه مربی در این دوره تنها به تدریس منحصر نمی‌شود، مربی باید فرایندهایی را طراحی، هدایت و سرپرستی کند که به نوآوران امکان می‌دهد دانش و مهارت‌های شناختی را شخصاً به دست بیاورند. همچنین، در این روش مربی نقش تسهیلگر را ایفا کرده و به این ترتیب بر کار نوآموزان نظارت می‌کند. یکی از مهارت‌های مرتبط با کارکردهای اجرایی که آموزش آن برای کودکان پیش دبستانی ضروری به نظر می‌رسد، بازداري از پاسخ است.

نظریه های ارائه شده و پژوهش های صورت گرفته تاکید زیادی بر بازداری پاسخ دارند و آن را شامل توانایی در برنامه ریزی برای انجام فعالیت ها و تامل کردن به منظور انتخاب بهترین راه حل برای حل مساله پیش رو می دانند. بازداری پاسخ این امکان را به کودکان می دهد که بتوانند متناسب با موقعیت، پاسخ درنگیده، ارائه دهند. کودکانی که بازداری پاسخ ضعیفی دارند، غالباً بدون فکر کردن و بدون در نظر گرفتن زمان، اقدام به انجام کاری نامتناسب با موقعیت می کنند. آموزش بازداری پاسخ به کودکان این امکان را می دهد که پیش از انجام هرگونه فعالیت و اقدام به انجام کار، مکث کرده و به جوانب مختلف و نتایج آن فکر کنند. با توجه به اهمیت آموزش بازداری پاسخ، در کتاب حاضر، ۹ فعالیت در قالب بازی و داستان با هدف تقویت مهارت مذکور طراحی شده است. این فعالیت ها قابلیت اجرا به صورت فردی و گروهی و در محیط آموزشی را دارد. هیچگونه محدودیتی در اجرای فعالیت ها وجود ندارد و پیشنهاد می شود که به صورت دوره ای فعالیت های موجود در کتاب برای نوآموزان اجرا گردد. در پایان امید است با استفاده از فعالیت های کتاب حاضر، گام کوچکی جهت تقویت مهارت های شناختی کودکان برداریم.

دکتر محمود تلخابی
عضو هیات علمی دانشگاه فرهنگیان

و

پژوهشکده علوم شناختی